

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Ogrodzieniec

Kod krajobrazu: 24-341.31-093

Położenie administracyjne: Gmina Ogrodzieniec,
Powiat zawierciański

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Dominanta krajobrazowa zamku w Podzamczu z infrastrukturą turystyczną w otoczeniu krajobrazów
leśnych (fot. Jakub Botwina)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Ogrodzieniec
ID	1031
Kod krajobrazu	24-341.31-093
Typ, podtyp krajobrazu	8c - Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	341.31
Nazwa mezoregionu*	Wyżyna Częstochowska
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Węglanowe i gipsowe - erozyjne: zwartych masywów ze skałkami
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.4.1.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Ogrodzeniecko-Mstowski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	16
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga
Kod regionu historyczno-kulturowego*	II.A.27
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Ziemia Nidziańska i Pinczowska
Położenie administracyjne	Gmina Ogrodzieniec, Powiat zawierciański
Powierzchnia (ha)	99,86

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim, obejmujący układ ruralistyczny miejscowości Podzamcze.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na obecność potężnego średniowiecznego założenia zamkowego wraz z obwarowaniami i elementami fortecznymi oraz cenny układ ruralistyczny miejscowości Podzamcze;
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na wyjątkowe cechy kulturowe i fizjonomiczne związane z monumentalnością formy założenia zamkowego. Krajobraz o wysokich walorach estetycznych, ekspozycji czynnej i biernej o dobrej dostępności i w dobrym stanie zachowania.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Krajobraz wzgórzowy w dużym stopniu otwarty, podkreślony skupieniami ostańców skalnych. Roślinność niska - murawowa i naskalna. Liczne mikroformy krasowe na ścianach i murach wapiennych.

Walory kulturowe

Krajobraz o wysokich walorach historycznych i kulturowych, wielokrotnie nawarstwiony. Malownicze ruiny zamku (na tzw. Szlaku Orlich Gniazd), na które składają się fragmenty budowli w różnych stylach, z przewagą gotyku. Założenie otoczone zachowanym murem obwodowym, wkomponowanym w naturalne ostańce skalne. Zachowane m.in. baszta i dziedziniec zamkowy. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Szlak Maryjny.

Fizjonomia krajobrazu

Krajobraz o znakomitej ekspozycji czynnej i biernej. Znacząca dominanta w postaci zamku na wzniesieniu widoczna z wielu miejsc, w tym punktów widokowych położonych poza granicami krajobrazu - u podnóża i na szczycie Góry Birów. Również sam zamek stanowi punkt widokowy. U podnóża rozległe przedpole widokowe. Zamek widoczny także z osi widokowej wzdłuż ul. Zamkowej. Krajobraz bardzo malowniczy. Bardzo znana i oblegana atrakcja turystyczna, przedpole ekspozycji zamku silnie zagospodarowane turystycznie. Przez obszar przebiegają szlaki turystyczne: czerwony Szlak Orlich Gniazd, niebieski Szlak Warowni Jurajskich, żółty Szlak Zamonitu i zielony Szlak Tysiąclecia.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Szeroki widok na zróżnicowane lasy, pola, zabudowę wielorzędową oraz wzgórze zamkowe (fot. Urszula Myga-Piątek)

ZDJĘCIE NR 2

Zabudowania drugich domów i infrastruktura turystyczna - droga na Ryczów (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 3

Okolice ruin zamku w Podzamczu. Widoczne ukształtowanie pagórkowate i płąt lasu (fot. Urszula Myga-Piątek)

ZDJĘCIE NR 4

Dobrze wyeksponowane ruiny Zamku w Podzamczu (zamek Ogrodzieniec) (fot. Urszula Myga-Piątek)

ZDJĘCIE NR 5

Zabudowa i infrastruktura turystyczna wokół Wzgórza Zamkowego w Podzamczu. W tle zabudowa podmiejska (fot. Jakub Botwina)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

